

TÁMOP 4.1.3. A FELSŐOKTATÁSI SZOLGÁLTATÁSOK RENDSZERSZINTŰ FEJLESZTÉSE

A KORÁBBAN MEGSZERZETT TUDÁS ELISMERÉSE

Az elmúlt évtizedben a tanulásról alkotott elképzelések jelentős átalakuláson mentek át. Ma már egyre inkább elfogadott, hogy érvényes tudást nem csak a formális képzés keretei között, az iskolában lehet szerezni. A különféle tanulásmódok egyenrangúságának elfogadásán alapszik az a megközelítés, amely szerint intézményszerű formában is meg kell teremteni annak a lehetőségét, hogy a képzési programokba bekerülők hozott ismereteit beszámítsák. Az európai országok többségében működnek már szabályozott megoldások.

A TUDÁS ELISMERÉSÉNEK CÉLJAI, ELŐNYEI

Az elismerési eljárás alapvető célja: láthatóvá tenni a meglévő tudást, és ezzel lehetőséget adni az egyén számára, hogy azt a munkaerőpiacon vagy további tanulási pályáján hasznosítsa. A korábban megszerzett tudások igazolása megkönnyíti a ma már igen szerteágazó egyéni tanulási utak közötti átjárást, lehetővé téve a felesleges ismétlések kiküszöbölését, ami nemcsak a tanuló

egyén, hanem a képzést finanszírozó társadalom számára is előnyös. Az eljárás megfelelő alkalmazása a képzési programokon belül a hallgatók, illetve általában a tanuló felnőttek képzésének személyre szabottabbá tételét is szolgálhatja (oly módon, hogy a felmentések révén felszabaduló idő a tanulmányok más területen történő elmélyítésére adhat alkalmat).

A TUDÁS ELISMERÉSÉNEK FŐ LÉPÉSEI

Az elismerés (újabbban terjedő megnevezéssel: validáció) olyan több lépésből álló eljárás, amely során a hozott, azaz előzetesen megszerzett tudást – annak dokumentumokkal való bizonyítása, esetleg közvetlen értékelése alapján – az erre felhatalmazott személy vagy testület egy képesítés vagy képzési program követelményeivel összeveti. Az összevetés eredményétől függően a hozott tudást elismerik (kredit formájában beszámítják, egyes képzési követelmények teljesítése alól felmentést adnak), vagy a szükséges mértékű megfelelés hiányában a kérelmet elutasítják.

A FELSŐOKTATÁSI ELISMERÉSI (VALIDÁCIÓS) RENDSZER FEJLESZTÉSE

A hazai felsőoktatási elismerési rendszer kialakítására irányuló fejlesztő alprojekt célja egy olyan modell kidolgozása, amely alapján kialakítható a hazai oktatási intézmény- és jogrendszer keretei között működő, az európai normákkal összhangban lévő strukturált felsőoktatási tudáselismerés rendszere. Ez a rendszer lehetővé teszi a felsőoktatásba jelentkezők, illetve a már ott tanulók számára az előzetesen megszerzett tanulási eredményeik (tudásaik, készségeik, képességeik, kompetenciák) felmérését, dokumentálását, értékelését és beszámítását, tekintet nélkül arra, hogyan, milyen keretek között – formális, nem formális, informális tanulás során – szerezték azokat.

A FEJLESZTÉS SZAKASZAI

A fejlesztőmunka keretében terepvizsgálat szerveződött annak feltárására, hogy a felsőoktatási intézményekben milyen igények fogalmazódnak meg az elismeréssel, beszámítással kapcsolatban. Sor került a nemzetközi tapasztalatok áttekintésére, majd a szakértők műhelyvita-sorozatban alakították ki a hazai körülmények között működőképes modell fő elemeit. Az alapelveket és a köztes eredményeket országos konferencián, szakmai és civil szervezetekkel, felsőoktatásban oktatókkal és dolgozókkal vitatták meg a fejlesztők. Emellett több, mint húsz felsőoktatási intézményben került sor az elismeréssel kapcsolatos szakmai egyeztetésre, tájékoztató beszélgetésre.

A FEJLESZTÉS TERVEZETT EREDMÉNYEI

- » 2010 végére elkészül a hazai felsőoktatás számára ajánlott tudáselismerési modell és eljárásrend.
- » Az elképzelés munkaverzióját néhány felsőoktatási intézmény próbának, elemzésnek veti alá. Észrevételeik beépülnek az ajánlás végső változatába.
- » A fejlesztők további ajánlásokat fogalmaznak meg
  - » az elismerési eljárás bevezetését szolgáló jogi környezet kialakítására (a jelenlegi szabályozás átalakítására),
  - » az eljárás intézményi bevezetésének módjára és feltételeire,
  - » a kérelmező által hozott tudás értékelésének módszereire és eszközeire,
  - » egy országos módszertani fejlesztő és támogató funkció intézményesítésére, várhatóan egy olyan központ létrehozására, amely a validáció hazai fejlesztését végzi.
- » Elkészül és a fejlesztési program lezárulása után is fennmarad egy webfelületen működő, mindenki számára elérhető

Kedvezményezett: Oktatókutatás és Fejlesztő Intézet
Azonosító szám: TÁMOP-4.1.3-08/1-2008-2004

A projekt az Európai Unió támogatásával,
az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

TUDÁSTÁR, amely segítséget nyújt az eljárás intézményi bevezetésének megtervezéséhez.

Amennyiben az elismerési rendszert fejlesztő alprojektben folyó munkával kapcsolatos észrevétele, hasznos információja van, érdeklődne a részletek iránt, a validacio@ofi.hu e-mail címen elérheti a fejlesztést irányító szakembereket.

A TÁMOP 4.1.3. PROJEKTRŐL

A TÁMOP 4.1.3 projekt a felsőoktatási szolgáltatások rendszerszintű fejlesztését az Educatio Kft., az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet, valamint a Nemzeti Információs Infrastruktúra Fejlesztési Intézet alkotta konzorcium végzi, több alprojekt keretében. Önálló alprojektek keretében került sor az Országos képzési keretrendszer, illetve a Felsőoktatási validációs rendszer fejlesztésére, melyek megvalósítója az Oktatáskutató és Fejlesztő Intézet (OFI).

A fejlesztőmunka 2009 nyarán kezdődött, a projekt első szakasza 2010 végén zárul. A koordinációt, az adminisztrációt és a szakmai munka szervezését az OFI munkatársai végzik, de a megvalósításban közel ötven külső szakértő (többségük a felsőoktatásban oktató, dolgozó) működik közre.

TOVÁBBI INFORMÁCIÓK:

Mindkét alprojektről és a fejlesztőmunka eredményeiről részletes tájékoztatás érhető el a projekt weblapján:

tamop413.ofi.hu

AZ ELŐZETESEN MEGSZERZETT TUDÁS ELISMERÉSÉT SZOLGÁLÓ ELJÁRÁS ALAPELEMEI

